

[Harald Nielsen.]

nye parti frem, og som vil støtte det og stemme for det, der skriver under. Vi har jo oplevet et parti, der ved valget ikke fik så mange stemmer, som det havde opnået underskrifter ved indsamlingen for at kunne anfælde sig som parti.

Endelig har jeg et lille spørgsmål, som jeg også gerne vil have drøftet i valglovsudvalget. Det vedrører den sideordnede opstilling. Vi har jo i vor valglov 3 måder at stille op på: partiliste, hver kreds stiller op for sig eller sideordnet opstilling, hvor alle kandidater er opstillet i alle amtets eller storkredsens kredse, og i sidste tilfælde skal de opføres på stemmesedlen i alfabetisk orden. Der er kommet henvendelse til mig om, at dette burde ændres, fordi det hævdes, at den, der står øverst på stemmesedlen i alle kredse, derved erhverver sig nogle stemmer, som i virkeligheden aldeles ikke er tiltænkt ham. Jeg ved ikke, hvor meget rigtigt der er heri, men det er jo klart, at ved sideordnet opstilling, hvor man får partistemmer i forhold til, hvor mange personlige stemmer man har, dér kan ganske få personlige stemmer få en meget afgørende indflydelse. Jeg vil derfor gerne i udvalget have drøftet, om der kan findes en ordning, hvorefter man kan gøre det på anden måde. Det bliver måske ikke så let, for hvis hver kreds skal bestemme, hvem der skal stå øverst i kredsen, så kan kredsen dermed sige, hvem de ønsker valgt, og så er det sideordnede jo i virkeligheden borte.

Det foreslås endvidere, at folketingsmedlemmers adgang til at anfælde et nyt parti over for tingets formand fremtidig kun kan ske ved 3 medlemmer mod nu kun 1 medlem. Vi mener i venstre, at man helt bør stryge denne bestemmelse. Der kan i virkeligheden ikke gives nogen god begrundelse for, at folketingsmedlemmer skulle have en privilegeret stilling, så 3 mand stærk skulle være nok til at gøre dét, som der ellers skal 10.000 eller nu efter forslaget 20.000 vælgere til. Det må være sådan, at hvis folketingsmedlemmer vil danne et nyt parti, så må de ligesom vælgerne gå ud og samle det fornødne antal underskrifter.

Jeg ved godt, at alle den slags betragtninger mødes med den indvending, at de gamle partier vil hindre nye partidannelser. Det er ingenlunde tilfældet, og det kan man

heller ikke gøre. Det er ikke i et demokratisk samfund med lige og almindelig valgret og hemmelig afstemning muligt, selv om nogen måtte ønske det, at hindre nye partiers fremvækst, om der ellers virkelig er reel baggrund og behov for det. Vi så under den gamle valglov med valg i enkeltmandskredse, hvor spærrereglerne var ti-fold værre at bryde, at der alligevel kom nye politiske partier frem og også nye politiske partier, der kom til at spille en stor rolle i dansk politik.

Det er i øvrigt sådan, at disse spærreregler i realiteten kun har interesse for de 40 tillægsmandater. Om de 135 kredsmandater kæmpes der som bekendt efter forholdstalsvalgmåden på fuldstændig lige fod i de enkelte amter og storkredse. Al spekulation over spærreregler kunne vi derfor komme bort fra, om vi afskaffede tillægsmandater, som der jo ikke i grundloven står noget om at vi skal have, og som man ikke kender til i andre gode demokratiske lande som f. eks. Norge og Sverige. Det er derfor muligt, at vi igen — naturligvis under fornøden hensyntagen til den ligelige repræsentation — må tage overvejelser op i retning af at få afskaffet dette tillægsmandatsystem.

I det nu foreliggende lovforslag foreslås det endvidere, at kandidaterne skal kunne dokumentere udtrykkeligt samtykke fra de folk, der er opført på deres stillerlister, en ændring, som vi finder rimelig. Det ærede medlem hr. Holger Eriksen var inde på, hvorledes dokumentationen kunne ske. Jeg har altid selv samlet de underskrifter, som jeg fik på sedler, på en stillerliste, sådan at når jeg afleverede min stillerliste, så kunne jeg samtidig vedlægge underskrifterne fra de vælgere, som havde lovet at være stillere for mig. Jeg ved ikke, om det skal ordnes på denne måde, men jeg synes i og for sig, at det er rimeligt, at samtykket skal kunne dokumenteres.

Videre lovfæster lovforslaget, således som det allerede er nævnt, at hvor to eller flere partier opnår lige store kvotienter, er lodtrækning nødvendig, og at den skal foretages af indenrigsministeriet, en ændring, vi også kan tiltræde.

Den højtærede minister nævnte i sin fremsættelsestale andre problemer som folketingets kompetence til at afgøre klager